

Sportverlichting én biodiversiteit? Het kan allebei

Waarom steeds meer projecten vragen om licht dat rekening houdt met flora en fauna

Sportparken liggen vaak op plekken waar ook de natuur een belangrijke rol speelt. Bomen, watergangen en groenstroken vormen een vanzelfsprekend onderdeel van de omgeving. Net als de dieren die er leven. Tegelijkertijd groeit de behoefte om sportvelden ook in de avonduren te gebruiken. Die combinatie zorgt steeds vaker voor een nieuwe uitdaging: hoe verlicht je een sportaccommodatie zonder de omgeving onnodig te verstoren?

Auteur: Johan Koning

Die vraag speelde ook bij de vervanging van de sportveldverlichting van HCVV in Den Haag. Rond het sportpark bevinden zich bomen waarin onder meer vleermuizen leven. De gemeente stelde daarom niet alleen eisen aan de kwaliteit van de verlichting op het veld, maar ook aan de impact op flora en fauna. Voor LI Sports

vormde het project een goed voorbeeld van een ontwikkeling die steeds vaker terugkomt in aanbestedingen.

Minder strooilicht

Volgens directeur Joran de Witte van LI Sports begint natuurvriendelijke sportverlichting met

een eenvoudige gedachte: licht hoort alleen terecht te komen waar het nodig is. 'Voor dieren is donker nog altijd de beste oplossing. Als je verlichting toepast, moet je daarom voorkomen dat licht onnodig de omgeving in straalt.' Om dat te bereiken gebruikt LI Sports een reflectortechniek waarmee het licht nauw-

Referenties DarkLicht 'by nature'

- Gemeente Valkenswaard: twee voetbalvelden in een vleermuisrijke omgeving
- HCVV den Haag: twee voetbalvelden middenin een woonwijk in een vleermuisrijke omgeving.
- TC Westerschouwen: drie tennisbanen aan de rand van een natura 2000 gebied
- Twee atletiekbanen van defensie aan de rand van een natura 2000 gebied

keurig gestuurd kan worden. Daardoor blijft de verlichting grotendeels beperkt tot het speelveld en ontvangen bomen, groenstroken en omliggende gebieden aanzienlijk minder licht. Bij HCVV leidde die aanpak volgens het bedrijf tot een forse afname van de lichtbelasting op de bomen rondom het sportpark. Tegelijkertijd bleef de verlichting op het veld volledig voldoen aan de eisen voor de sport.

Ook de kleur van het licht telt mee

Niet alleen de hoeveelheid licht speelt een rol. Ook de lichtkleur krijgt steeds meer aandacht. Jarenlang gold koel wit ledlicht met een hoge kleurtemperatuur als de meest efficiënte keuze. Inmiddels laat onderzoek zien dat juist het blauwe deel van het lichtspectrum een grotere invloed heeft op flora, fauna en de mens.

Volgens De Witte is die ontwikkeling de afgelopen jaren in een stroomversnelling geraakt. 'Toen ledverlichting opkwam, leverde blauwer licht inderdaad meer rendement op. Die technische voorsprong is inmiddels vrijwel verdwenen.

Daardoor is er ook geen reden meer om sportparken standaard met dat koude blauwe licht te verlichten.' LI Sports stapte daarom enkele jaren geleden al over op armaturen met een warmere lichtkleur. Daarnaast ontwikkelde het bedrijf samen met zijn ledfabrikant een speciale lichtbron waarin het blauwe deel van het spectrum vrijwel volledig is teruggebracht. Die oplossing past vooral op locaties waar natuurwaarden extra zwaar wegen.

Aanbestedingen veranderen

Volgens De Witte verschuift daardoor ook de manier waarop opdrachtgevers naar sportverlichting kijken. Waar vroeger vooral prestaties op het speelveld centraal stonden, wegen tegenwoordig ook biodiversiteit, lichthinder en de impact op de leefomgeving steeds vaker mee. Dat vraagt volgens hem om een bredere benadering dan alleen voldoen aan de technische normen. 'We schuiven steeds vaker aan tafel met ecologen, gemeenten en ontwerpers. Dan gaat het niet alleen over hoeveel licht er op het veld moet komen, maar ook over wat er buiten het veld gebeurt.' Juist in die ontwerpfase valt volgens hem veel winst te behalen. Door de juiste lichtverdeling, een passende lichtkleur en een zorgvuldig ontwerp te combineren, hoeft sportverlichting niet automatisch ten koste te gaan van de natuur.

Specialisme wordt belangrijker

De verwachting van LI Sports is dat deze ontwikkeling de komende jaren verder doorzet. 'Gemeenten nemen biodiversiteit steeds vaker op in hun beleid en ook bij nieuwe sportprojecten groeit de aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving.' Daarmee verandert ook de rol van sportverlichting. Niet alleen sporters profiteren van een goed lichtplan, maar ook omwonenden en de natuur rondom een accommodatie. 'Het mooiste project is uiteindelijk een project waar spelers goed kunnen sporten, omwonenden geen lichthinder ervaren én de natuur zo min mogelijk wordt belast. Die combinatie is tegenwoordig steeds vaker mogelijk.'

Daardoor blijft de verlichting grotendeels beperkt tot het speelveld

Diervriendelijke verlichting

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!